

***Η Αυτοβιογραφία του Κώστα Γαβρά είναι και η Ιστορία του Κινηματογράφου
Οι Έλληνες ήθελαν να τον κάνουν Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας***

**Αυτό το καλοκαίρι στην Αρκαδία με την «Αυτοβιογραφία» του Κώστα Γαβρά
Μια Βιβλιοπαρουσίαση κάπως αλλιώς
από τον Κώστα Καρρά**

Κώστας Γαβράς και «Ζ». Αυτά τα δυο είναι αχώριστα. Λέγονται συνήθως με μια αναπνοή μαζί. Και όμως ο διάσημος Έλληνας και αργότερα Ελληνο-γάλλος Σκηνοθέτης έχει να παρουσιάσει μεγάλη σειρά έργων που βρίσκονται στο ίδιο ποιοτικό επίπεδο με αυτό του «Ζ». Όπως τα φιλμ «Ο Αγνοούμενος», «Αμήν», «Η ομολογία» κ.ά. τα οποία εκατομμύρια θεατές ανά τον κόσμο έχουν απολαύσει.

Αναμφίβολα μια μεγάλη προσωπικότητα. Μάθαινε μέσω της διασκέδασης! Αυτό είναι το ρητό του. Κατέχει στην εντέλεια την τέχνη του Κινηματογράφου. Μεταφέρει το γραπτό βιβλίο ως κινητή εικόνα στην οθόνη με μία συναρπαστική τεχνική, έτσι που να τραβάει τα βλέμματα του θεατή και να την ακολουθούν μέχρι αυτή τελικά σταματήσει να κινείται. Σε αυτό βοηθάει φυσικά και η σωστή επιλογή του γραπτού βιβλίου. Αυτή γίνεται πάντοτε με κοινωνικά κριτήρια. Έτσι και στο τελευταίο του έργο «**Ενήλικοι στην Αίθουσα**».

Προτού προφτάσω να διαβάσω το βιβλίο του Γιάννη Βαρουφάκη, έμαθα πως ο Κώστας Γαβράς είχε ήδη εξασφαλίσει τα δικαιώματα για μια κινηματογραφική ταινία. Η περιέργειά και η επιθυμία μου να γνωρίσω καλύτερα τον «άνθρωπο» Κώστα Γαβρά έγινε έντονα αντιληπτή

στον περίγυρό μου. Έτσι στις φετινές διακοπές μέσα στην καλοκαιρινή βαλίτσα, ανάμεσα στα τόσα άλλα βρέθηκε και το πολυσέλιδο βιβλίο: **ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΒΡΑΣ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ. Πήγαινε εκεί όπου είναι αδύνατον να πας.** Ο αινιγματικός υπότιτλος «*Πήγαινε εκεί όπου είναι αδύνατον να πας*» άφηνε πολλά υπονοούμενα. Έδωσα ένα κάποιο νόημα που μου άρεσε και πέρασα γρήγορα στη δεύτερη έκπληξη που γίνεται αντιληπτή με την πρώτη κιόλας ματιά. Η πολυτονική γραφή (βλ. Υπότιτλο). Με οξείες, περισπωμένες, δασείες και ψιλές έχω ο ίδιος μεγαλώσει. Με αυτήν την γραφή έβγαλα δημοτικό και γυμνάσιο. Και αυτήν την γραφή χρησιμοποιώ και σήμερα στα χειρόγρατά μου. Έτσι το μεγάλο <πάχος> του βιβλίου δεν με εμπόδισε να το «ερωτευτώ».

Στις παραλίες της Αρκαδίας, Άστρος-Τυρός, όχι πολύ μακριά από το πατρικό του σπίτι, διαβάζοντας την αυτοβιογραφία του, γνώρισα ή καλύτερα έφτειαξα μια ολοκληρωμένη εικόνα για τον άνθρωπο Κώστα Γαβρά και όχι μόνο αυτόν. Δίπλα στην δική του ζωή γνώρισα και αυτήν της γυναίκας του Μισέλ και ολόκληρης της οικογένειάς του. Και αυτή η ζωή είναι ταυτόχρονα και η ιστορία του κινηματογράφου από την ημέρα που βρέθηκε στο Παρίσι και μετέπειτα. Δηλαδή από το 1955 μέχρι τις ημέρες μας.

Διαβάζοντας τις πρώτες σελίδες της Αυτοβιογραφίας του, συχνά έβλεπα σημεία που ταίριαζαν και στην δική μου βιογραφία. Μια και ο ένας γεννήθηκε λίγα χρόνια πριν αρχίσει ο 2^{ος} Παγκόσμιος Πόλεμος και ο άλλος μόλις άρχισε ο ακόμη χειρότερος ο Εμφύλιος Πόλεμος, κουβαλάμε και οι δύο μας, ο ένας περισσότερο ο άλλος λιγότερο δυσάρεστες αναμνήσεις από εκείνη την εποχή. Τέτοια βιώματα σε παιδική ηλικία, λένε οι ψυχολόγοι, παίζουν καθοριστικό ρόλο στην μετέπειτα διαμόρφωση και εξέλιξη της προσωπικής μας ζωής. Και ίσως να μην είναι τυχαίο το γεγονός, το ότι όλα τα έργα του Κώστα Γαβρά υμνούν την ελευθερία και την δικαιοσύνη και καταδικάζουν την κάθε λογής αδικίας, καταπίεσης και ρατσισμού.

Το 1955 έφυγε για το Παρίσι. Από τον Πειραιά για Μπρίντιζι, ίσως με το «Κολοκοτρώνης», και μετά με το τρένο για Παρίσι. Στο σταθμό του Παρισιού δεν τον περίμενε αυτός που έπρεπε να τον παραλάβει. Ένας ταξιτζής τον βοήθησε να βρει φτηνό ξενοδοχείο. Και οι φοιτητές που συνάντησε αργότερα στο Ελληνικό Σπίτι τον βοήθησαν να ξεπεράσει τα προβλήματα της άδειας παραμονής και της εγγραφής στο πανεπιστήμιο.

Περίπου τα ίδια έζησα και εγώ 10 χρόνια αργότερα. Με το «Κολοκοτρώνης» έφτασα στο Μπρίντιζι και με το τρένο συνέχισα για την Στουτγάρδη. Στο σταθμό της Στουτγάρδης έπρεπε να με παραλάβει ο αδερφός μου. Τελικά ένας ταξιτζής με πήγε στην πόλη που έμενε ο αδερφός μου και τα 100 Δολάρια του πατέρα μου, τα μοναδικά, φύγανε στην πρώτη κιόλας μέρα. Αργότερα στο Ελληνικό Σπίτι της Στουτγάρδης βρήκα φοιτητές που με βοήθησαν να εγγραφώ στο πανεπιστήμιο.

Δεν ανέφερα ένα κοινό σημείο των πατεράδων μας. Στρατιώτες και οι δύο του ελληνικού στρατού βρέθηκαν στην Σμύρνη. Οι Αθηναίοι πολιτικοί και φανατικοί της «Μεγάλης Ιδέας» τους διέταξαν να καταλάβουν την Άγκυρα και τελικά τους έστειλναν στην μεγάλη Μικρασιατική Τραγωδία του 1922. Και το τελευταίο κοινό.

Όταν ο καθηγητής ανέθεσε στον «Έλληνα μαθητευόμενο» Κώστα Γαβρά να κάνει μια ομιλία για το ιστορικό της Ακρόπολης τότε διαπίστωσε τα μεγάλα ελλείματα του ελληνικού σχολικού συστήματος. Την ίδια διαπίστωση έκανα και εγώ όταν μετά το πέσιμο της χούντας κατέβηκα με τους Γερμανούς συναδέλφους μου για διακοπές στην Ελλάδα. Πρώτη επίσκεψη μας ήταν η Ακρόπολη. Στα ερωτήματα των Γερμανών συναδέλφων μου δεν απαντούσα εγώ αλλά οι ίδιοι οι Γερμανοί αναμεταξύ τους. Και εγώ όλο ντροπή προσπαθούσα να κρυφτώ πίσω από κάποια κολώνα. Όμως αυτό ήταν ένα γερό μάθημα και για τους δυο μας. Το ιστορικό της Ακρόπολης ο Κώστας Γαβράς το έχει συμπεριλάβει στην Αυτοβιογραφία του.

Οι σελίδες με τα κοινά βιώματα τέλειωσαν. Από δω και κάτω χωρίζουν οι δρόμοι. Πολιτικά κουνούμαστε στον ίδιο. Ο Κώστας Γαβράς παρέμεινε και επαγγελματικά στον ίδιο πολιτικό χώρο. Αξιοποίησε το φιλμ ως μέσον λύσης κοινωνικών προβλημάτων. Το επάγγελμα το δικό μου έχει να κάνει με την γενετική επιστήμη. Αυτήν την επιστήμη οι Ναζί ψευδο-επιστήμονες την χρησιμοποίησαν για να δικαιολογήσουν τα εγκλήματά τους. Ευτυχώς που σήμερα με την

μεγάλη πρόοδο της γενετικής επιστήμης είμαστε σε θέση να καταπολεμήσουμε το ρατσισμό (Jenaer-Erklärung und DNA-Analyse).

Και τώρα οι προσωπικές μου εντυπώσεις-παρατηρήσεις πάνω στο βιβλίο. Μέχρι τώρα πήγαινα στον Κινηματογράφο, έβλεπα την ταινία και έλεγα την γνώμη μου πάνω σε αυτό που είδα και κατάλαβα. Ποτέ δεν ρώτησα να μάθω πως δημιουργείται μία ταινία. Ήμουν σίγουρος, πως ο σκηνοθέτης επιλέγει το βιβλίο και μοιράζει τους ρόλους στους ηθοποιούς τους οποίους επίσης ο ίδιος επιλέγει. Το ότι η παραγωγή ενός φιλμ είναι μία πολύπλοκη και υψηλού επιπέδου διαδικασία μου έγινε κατανοητό με την μελέτη αυτού του βιβλίου. Για έναν που δεν προέρχεται ή δεν γνωρίζει τον κινηματογραφικό κόσμο, δεν γνωρίζει δηλαδή ονόματα και την σπουδαιότητα των ανθρώπων (ηθοποιών, συγγραφέων, σκηνοθετών κτλ.) που συμμετέχουν σε μια διαδικασία, συνάντηση ή διαπραγμάτευση, θα δυσκολευθεί να κατανοήσει την σημασία μιας κάποιας συγκεκριμένης συνάντησης. Παραδείγματος χάρη εγώ που κινούμαι στον πολιτικό χώρο μπορώ εύκολα να ξεχωρίσω την σημασία μιας συνάντησης μεταξύ Παπανδρέου, Καραμανλή και Φλωράκη από αυτήν μεταξύ Λεβέντη, Γεωργιάδη και Καρατζαφέρη.

Σε τέτοιες περιπτώσεις το „no body is perfect“ είναι μια κάποια λύση. Άλλωστε τα σπουδαιότερα ονόματα όπως η Μισέλ, ο Μοντάν και πολλά άλλα ήταν ή έγιναν με το διάβασμα των πρώτων σελίδων γρήγορα γνωστά. Την συμβολή της Μισέλ στην επιτυχία του έργου του, επαναλαμβάνει ο Κώστας Γαβράς «ουκ» ολίγες φορές στην Αυτοβιογραφία του. Ένα ζευγάρι λοιπόν τόσο στην οικογενειακή όσον και στην επαγγελματική ζωή. Μόνο μια φορά κινδύνεψε το νήμα του ζευγαριού. Όμως δεν έσπασε. Ήταν τότε που έγινε επίσημα στον Κώστα Γαβρά η πρόταση να γίνει Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας. Η πρόταση αυτή ταλαιπώρησε λίγο, ίσως και πολύ, το ζεύγος Μισέλ-Κώστα Γαβρά. Ο αναγνώστης διαπιστώνει πως η απόφασή του, να μην δεχτεί την πρόταση, δεν βγήκε από την καρδιά και πως αυτό του κόστισε πολλές άγρυπνες νύχτες. Το «αν πας στην Αθήνα, εγώ δεν έρχομαι μαζί σου» δεν ταίριαζε καθόλου στον χαρακτήρα της Μισέλ που είχα φτειάξει στο μυαλό μου με το διάβασμα των προηγούμενων σελίδων του βιβλίου.

Έτσι χάθηκε για τον Κώστα Γαβρά αλλά πολύ περισσότερο για την Ελλάδα μια ανυπολόγιστης σημασίας μοναδική ευκαιρία. Ο Κώστας Γαβράς, συγκεντρώνει όλες αυτές τις ικανότητες, ώστε ακόμη και από μια θέση με συμβολικό χαρακτήρα, όπως αυτής της Προεδρίας, να παράγει σπουδαίο κοινωνικό και πολιτιστικό έργο. Θα γινόταν Πρόεδρος αυτού του ναι μεν σήμερα μικρού κράτους αλλά όμως του κράτους που γέννησε την δημοκρατία, την φιλοσοφία και όλα τα υπόλοιπα αυτού που σήμερα ονομάζουμε «δυτικό πολιτισμό». Θα γινόταν Πρόεδρος, αλλά δεν έγινε. Και ανάμεσα στις σελίδες πιστεύω ότι διάβασα, πως αυτό ακόμη τον πονάει. Κρίμα.

Στο κινηματογραφικό έργο του Κώστα Γαβρά εγώ ο «έξω-κινηματογραφικός» δεν είμαι αρμόδιος να εκφράσω καμία τεκμηριωμένη κριτική. Καλό θα ήταν να μπορούσε ο Κώστας Γαβράς να υλοποιήσει και τις δυο ταινίες που είχε σκεφτεί να κάνει και τελικά δεν έγιναν. Η μία για τον Βραζιλιάνο «κόκκινο επίσκοπο» Ντομ Χέλντερ Καμάρα που έλεγε: «Όταν δίνω τροφή στους φτωχούς, με αποκαλούν άγιο. Όταν ρωτάω γιατί είναι φτωχοί, τότε με αποκαλούν κομμουνιστή». Η άλλη ταινία ήταν για τον Ρούντολφ Ές.

Θα έδειχνε το πώς ένας νεαρός κατέληξε να γίνει ο διοικητής του στρατοπέδου εξόντωσης του Άουσβιτς. Δυο εκ διαμέτρου αντίθετες φυσιογνωμίες. Ο Καμάρα πάντα δίπλα στους φτωχούς και καταπιεζόμενους και ο Ές με τους ισχυρούς και απάνθρωπους. Ο Γερμανός πολιτικός Gregor Gysi στο βιβλίο του «έπρεπε κανείς να ζει 3 φορές» θα ήθελε να ζήσει ακόμα δυο φορές για να αποπερατώσει όλα αυτά που α αυτήν την πρώτη ζωή έχει σκεφτεί να κάνει. Και αυτήν την επιθυμία δεν την έχει μόνο ο Gregor Gysi.

Ο Κώστας Γαβράς κλείνει την Αυτοβιογραφία του, με το βιβλίο του Γιάνη Βαρουφάκη. Ο 162 ημερών υπουργός οικονομικών της κυβέρνησης Τσίπρα περιγράφει στο βιβλίο του «όλη η αλήθεια» το φάσμα-χάος της ευρω-ελληνικής οικονομικής ζούγκλας, και αυτήν την στιγμή που γράφονται αυτές οι σειρές το φιλμ «**Ενήλικοι στην Αίθουσα**» είναι έτοιμο για τους κινηματογράφους. Ο Σύλλογος ΚΑΛΙΜΕΡΑ αλλά και όλοι εμείς εδώ στην Στουτγάρδη θα

κάνουμε τα αδύνατα δυνατά με την προβολή αυτού του φιλμ να έχουμε κοντά μας και τον σκηνοθέτη Κώστα Γαβρά και τον άνθρωπο που είναι η αιτία της παραγωγής αυτού του φιλμ Γιάνη Βαρουφάκη.

Με μια πολύ όμορφη ιστοριούλα τελειώνει ο Κώστας Γαβράς το Βιβλίο του. Όταν ρωτήθηκε αν έχει ήδη διαβάσει το χοντρό Βιβλίο, επίσης 500 σελίδες, του Γιάνη Βαρουφάκη, απάντησε ως εξής: <Ένα αγοράκι βρισκόταν στο ατελιέ όταν ο γλύπτης παρελάμβανε ένα πελώριο λίθο μαρμάρου. Μερικές μέρες αργότερα ο μικρός επισκέφτηκε ξανά το ατελιέ και είδε να ξεπροβάλλει μέσα από τον μαρμάρινο λίθο μια όμορφη γυναίκα. Όλο περιέργεια ρωτάει το αγοράκι τον γλύπτη: Πως το ήξερες ότι αυτή ήταν μέσα;>. Τέτοιες ή παρόμοιες ευχάριστες ιστοριούλες είναι διασκορπισμένες στο κείμενο της Αυτοβιογραφίας και κάνουν τις 500 σελίδες να φαίνονται λιγότερες.

Το διάβασμα τελείωσε και εμείς βρισκόμαστε ακόμη στην Αρκαδία. Με άλλα λόγια στην «γενέτειρα του Ζ». Αποφασίσαμε να επισκεφτούμε τα μέρη που συνδέονται «Ζ» και διοργανώσαμε μια «Z-Tour». Ξεκινώντας από το Παράλιο Άστρος και μέσω του αγαπημένου μου χωριού, Άγιος Πέτρος φτάσαμε στην Τεγέα. Στην γενέτειρα του Γρηγόρη Λαμπράκη, του θρυλικού Ήρωα του Ζ. Στην συνέχεια περάσαμε από την Ζάτουνα. Εκεί έστειλε η χούντα τον Μίκη Θεοδωράκη εξορία. Ο Μίκης έγραψε την μουσική για το φιλμ Ζ. Και τέλος φτάσαμε στα Λουτρά (Καλύβια) στο χωριό του Ζ-σκηνοθέτη Κώστα Γαβρά. Και όλα αυτά, τα καλά και τα όμορφα, βρίσκονται στην Αρκαδία, θα έλεγα με κάποια πατριωτική περηφάνεια. (Εδώ η «Z-Tour». σε φωτογραφίες)

Κώστας Καρράς, Vivaldiweg 6, 70195 Stuttgart, Tel. 0049-1735940055

Πρώην πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Στουτγάρδης και της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων Γερμανίας. Νυν πρόεδρος «Ενώσης Ελλήνων Επιστημόνων και Διανοουμένων Βάδην Βυρτεμβέργης α. Σ.»

Die Autobiographie von Costa Gavras ist auch die Geschichte des Kinos Die Griechen wollten ihn zum Präsidenten der Hellenischen Republik ernennen

Diesen Sommer in Arkadien mit der „Autobiographie“ von Costas Gavras
Eine Buchvorstellung anders
Von Konstantin Karras

Costas Gavras und "Z". Diese beiden Begriffe sind unzertrennlich. Sie werden gewöhnlich in einem Atemzug zusammenerwähnt. Dabei kann der berühmte griechische und spätere griechisch-französische Regisseur eine Vielzahl von Werken in der gleichen Qualität wie das "Z" präsentieren. Wie die Filme "The Missing", "Amen", "The Confession" und viele mehr, welche Millionen von Zuschauern auf der ganzen Welt genossen haben.

Zweifellos eine großartige Persönlichkeit. Lerne durch Unterhalten! Ist seine Devise. Er beherrscht die Kunst des Kinos in seiner Gesamtheit. Es überträgt das geschriebene Buch als bewegtes Bild mit einer faszinierenden Technik auf den Bildschirm, sodass es den Blick des Betrachters, bis zum Schluss, auf sich zieht. Die richtige Auswahl des Buches hilft natürlich auch. Dies geschieht immer nach sozialen Kriterien. Und so in seiner neuesten Arbeit, den Film "Adults in the Room" ..

Bevor ich das Buch von Yanis Varoufakis gelesen hatte, erfuhr ich, dass Kostas Gavras bereits die Rechte an einem Film gesichert hatte. Meine Neugier und mein intensiver Wunsch, den "Menschen" Kostas Gavras genauer kennenzulernen, wurden in meiner Umgebung wohlwollend aufgenommen. So lag im Sommerkoffer für die diesjährigen Ferien unter anderem auch das mehrseitige Buch: **COSTAS GAVRAS AUTOBIOGRAPHIE. Geh dahin, wo es unmöglich ist zu gehen**. Den rätselhaften Untertitel: "Geh dorthin, wo es unmöglich ist" habe ich nicht gleich und eindeutig interpretieren können. Ich gab ihn einen, mir passenden, Sinn und befasste mich schnell mit der zweiten Überraschung, die auf den ersten Blick wahrgenommen wurde. Die griechische polytonische Schrift (s. Untertitel) . Ich

bin selbst mit dieser Schrift aufgewachsen und die Grundschule und das Gymnasium besucht. Und ich benutze diese Schrift heute noch in meinen Manuskripten. Sofort habe ich mich in das Buch „verliebt“. Und das Buch war auf einmal nicht mehr so dick.

An den Stränden von Arkadien, Astros-Tyros, unweit seines Geburtshauses, las ich seine Autobiografie. Mit jeder Buchseite erfuhr ich ein wenig mehr über den Menschen Costas Gavras. Und nicht nur über ihn. Neben seinem eigenen Leben lernte ich auch das von seiner Frau Michele und seiner ganzen Familie kennen. Und dass das Leben von Costas Gavras gleichzeitig die Geschichte des Kinos ist, kommt eindeutig vor. Zumindest von dem Tag an, an dem er in Paris ankam. Das heißt, von 1955 bis heute.

Während ich die ersten Seiten seiner Autobiographie las, sah ich oft Punkte, die auch zu meiner Biographie passten. Da der Eine nur wenige Jahre vor dem Beginn des Zweiten Weltkriegs geboren wurde, und der Andere mit dem Beginn des weit schlimmeren Bürgerkriegs, tragen wir beide unangenehme Erinnerungen von dieser Zeit mit. Solche Kindheitserfahrungen spielen laut Psychologen eine Schlüsselrolle für die spätere Gestaltung und Entwicklung unseres persönlichen Lebens. Und es ist sicher kein Zufall, dass alle Filme von Costas Gavras Hymnen für die Freiheit und die Gerechtigkeit darstellen und alle Art von Ungerechtigkeit, Unterdrückung und Rassismus verabscheuen.

Im Jahr 1955 reiste er nach Paris. Von Piräus nach Brindisi, vielleicht mit dem Schiff „Kolokotronis“, und dann mit dem Zug nach Paris. Am Pariser Bahnhof traf er nicht auf den, der ihn abholen sollte. Ein Taxifahrer half ihm, ein billiges Hotel zu finden. Und die Studenten, die er später im Griechischen Haus traf, halfen ihm, die Probleme der Aufenthaltserlaubnis und der Uni-Einschreibung zu überwinden.

Ungefähr das gleiche erlebte ich 10 Jahre später. Mit „Kolokotronis“ kam ich in Brindisi an und fuhr mit dem Zug weiter nach Stuttgart. Am Stuttgarter Bahnhof sollte mich mein Bruder abholen. Schließlich brachte mich ein Taxifahrer in die Stadt, in der mein Bruder wohnte, und die 100 Dollar meines Vaters, es waren auch die einzigen, waren gleich am ersten Tag weg. Später im Griechischen Haus Stuttgart fand ich griechische Studenten, die mir geholfen haben, mich an der Universität einzuschreiben.

Ich habe noch einen gemeinsamen Punkt unserer Väter zu erwähnen. Beide mussten sich als Soldaten in der griechischen Armee in Smyrna ihren Dienst leisten. Die Athener Politiker, Fanatiker der "großen Idee" schickten sie los, um Ankara zu erobern. Eine Tragödie. Es kam zur großen Kleinasiatische Katastrophe von 1922. Und noch eine Gemeinsamkeit.

Als der Lehrer den "griechischen Praktikanten" Costas Gavras anwies, einen Vortrag über die Geschichte der Akropolis zu halten, sind ihm die Mängel des griechischen Schulsystems sichtbar geworden. Die gleiche Feststellung machte ich, als ich nach dem Fall der Junta mit meinen deutschen Kollegen in Griechenland Urlaub machte. Unser erster Besuch war auf der Akropolis. Ich habe die Fragen meiner deutschen Kollegen nicht beantwortet können. Sie wussten viel mehr über Akropolis Bescheid. Sie diskutierten unter sich. Ich schämte mich und versuchte mich hinter einer Säule zu verstecken. Das war aber eine Lehre für uns beide. Die Geschichte der Akropolis hat Costas Gavras in seiner Autobiographie aufgenommen.

Die Buchseiten mit gemeinsamen Erfahrungen sind vorbei. Von da aus trennen sich die Wege. Politisch bewegen wir uns im selben Raum. Costas Gavras ist aber auch beruflich im selben politischen Bereich geblieben. Das könnte ich mit meinem Beruf nicht tun. Die Genetik wurde von den Pseudo-Wissenschaftlern des Nazi-Regimes missbraucht, um ihren Verbrechen zu rechtfertigen. Der D N A-Forschung ist es zu verdanken, dass wir heute mit derselben Wissenschaft, die Genetik, den Rassismus bekämpfen können (Jenaer-Erklärung und D N A-Forschung).

Meine persönlichen Eindrücke über sein Buch: Bis jetzt ging ich ins Kino und schaute mir den Film an und sagte meine Meinung zu dem, was ich sah und verstand. Ich habe nie

gefragt, wie ein Film entsteht. Ich war mir sicher, dass der Regisseur das Buch und die Schauspieler auswählt und die Rollen an die verteilt.

Die Tatsache, dass das Produzieren eines Films ein komplexer Prozess auf hohem Niveau ist, wurde mir erst beim Lesen dieses Buches klar. Für jemanden, der nicht aus der Filmwelt kommt oder die Filmwelt nicht kennt, d.h. die Namen und die Wichtigkeit der Personen (Schauspieler, Schriftsteller, Regisseure usw.), ist es schwierig, die Bedeutung eines bestimmten Treffens zu verstehen. In der Politik kann ich zum Beispiel leicht die Bedeutung eines Treffens zwischen Papandreou, Karamanlis und Florakis von dem von Leventis, Georgiadis und Karatzaferis unterscheiden.

In solchen Fällen ist „no body is perfect“ ein guter Ausweg. Immerhin waren die wichtigsten Namen wie Michele, Montan und viele mehr bereits bekannt. Micheles Beitrag zum Erfolg seiner Arbeit wird von Costas Gavras in seiner Autobiographie viele Male wiederholt. Also ein Paar in der Familie und im Beruf. Nur einmal ist es kritisch bzw. ernst geworden. Aber auch da hielt das Garn zusammen. Es war zu der Zeit, als Costas Gavras offiziell als Präsident der Hellenischen Republik vorgeschlagen wurde. Denn dieser Vorschlag hat dem Ehepaar Michele-Costa Gavras ein wenig, vielleicht auch viel, Unruhe gebracht. Der Leser merkt es, dass seine Entscheidung, den Präsidenten-Vorschlag nicht anzunehmen, nicht von Herzen kam und ihm viele schlaflose Nächte gekostet hat. "Wenn du nach Athen gehst, komme ich nicht mit" passte überhaupt nicht zu dem Bild der Person von Michelle, das ich mir bei den vorhergehenden Seiten des Buches gemacht hatte.

Für Kostas Gavras aber viel mehr für Griechenland war das eine unschätzbare einmalige Chance. Costas Gavras kombiniert all diese Fähigkeiten, um auch aus einer symbolischen Position, wie die des Präsidenten, eine großartige soziale und kulturelle Arbeit hervorzubringen zu können. Er würde Präsident eines heute kleinen Staates werden, aber des Staates, der die Demokratie, die Philosophie und all den Rest dessen, was wir heute "westliche Kultur" nennen, hervorgebracht hat. Er wäre sicher Präsident geworden. Er hat aber abgelehnt. Und zwischen den Zeilen glaube ich gelesen zu haben, dass es ihm immer noch wehtut. Schade.

Das Werk von Costas Gavras kann ich als einer "Out-of-Cinema" weder beurteilen, noch kritisieren. Es wäre aber schön, wenn Costas Gavras auch die beiden Filme gemacht hätte, an die er gedacht hatte, und letztendlich nicht realisieren konnte. Einer für den brasilianischen "Roten Bischof" Tom Helder Kamara, von dem dieses Zitat stammt: "Wenn ich den Armen Essen gebe, nennen sie mich Heilige. Wenn ich frage, warum sie arm sind, bezeichnen sie mich als Kommunisten". Der andere Film handelte es von Rudolf Hess.

Es würde zeigen, wie ein junger Mann zum Kommandeur des Vernichtungslagers Auschwitz wurde. Zwei diametral gegenüberliegende Figuren. Kamara ist immer neben den Armen und Unterdrückten und Hess mit den Starken und Unmenschlichen. Der deutsche Politiker Gregor Gysi beschreibt in seinem Buch, „Man sollte drei Mal leben“, dass ein Leben zu kurz ist, um alles das, was man im ersten Leben ausgedacht hat, zu realisieren. Und diesen Wunsch hat nicht nur Gregor Gysi.

Costas Gavras schließt seine Autobiographie mit dem Buch von Yanis Varoufakis. In seinem Buch "Die ganze Wahrheit" beschreibt der 162-tägige Finanzminister der Tsipras-Regierung das Geister-Chaos des euro-griechischen Wirtschaftsdschungels. Und in diesem Moment, wo ich diese Zeilen schreibe, ist bereits der Film "Erwachsene im Raum" für die Kinos fertig. Der Verein KALIMERA und wir alle hier in Stuttgart werden uns einsetzen und alle Möglichkeiten nutzen, um diesen Film mit dem Regisseur Costas Gavras und dem Mann, der die Ursache für diesen Film ist, Yanis Varoufakis, den Stuttgarter zu präsentieren.

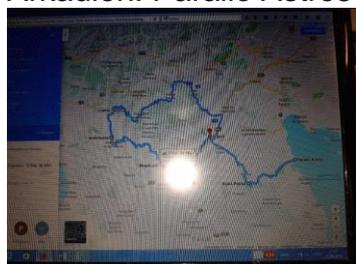
Mit einer sehr schönen Geschichte beendet Costas Gavras sein Buch: Als er gefragt wurde, ob er schon wusste, was in dem dicken Buch, ebenfalls 500 Seiten, von Yanis Varoufakis steht, antwortete er: <Ein kleiner Junge war im Atelier, als der Bildhauer einen riesigen

Marmorstein erhielt. Einige Tage später besuchte der Junge erneut das Studio und sah eine schöne Frau aus dem Marmor auftauchen. Voller Neugier fragt er den Bildhauer: Woher wusstest du, dass sie drinnen ist? >. Solche oder ähnliche fröhliche Geschichten sind im gesamten Text verstreut und lassen das dicke Buch schmaler erscheinen.

Die Lektüre ist nun vorbei und wir sind immer noch in Arkadien. Mit anderen Worten, im "Geburtsort von Z". Wir haben beschlossen alle Orte, mit einem „Z- Hintergrund“ zu besuchen. Eine "Z-Tour" also. Ausgehend von Paralio Astros und durch Agios Petros erreichten wir Tegea, den Geburtsort von Grygoris Lambrakis, dem legendären Helden von „Z“. Dann kamen wir an Zatouna vorbei. Dort schickte die Junta Mikis Theodorakis ins Exil. Mikis schrieb die Musik für den Film „Z“. Und schließlich kamen wir in Loutra (Kalyvia) an. Das Geburtsdorf des „Z“-Regisseurs Costas Gavras. Alles Gute + Schöne in Arkadien also, würde ich mit einem gewissen Stolz und Patriotismus sagen. (Es folgt die „Z-Tour“ mit Fotos)

Εδώ η «Z-Tour». Σε φωτογραφίες.

Arkadien: Paralio Astros ** Krioneri ** Tyros

Tavli

ΤΑ ΞΑΔΕΡΦΙΑ ΜΟΥ

Krioneri

Tyros

Η παραλία πάνω από το ΒΟΣΤΙΚΙ

AGIOS PETROS

Nana Mouskouri

Die 48 NS-Opfer

Nie wieder Krieg

Kloster Malevi

Agios Neilos

Ο τελευταίος φουστανελάς

Πανηγύρι

Στο βάθος ο ΠΑΡΝΩΝ

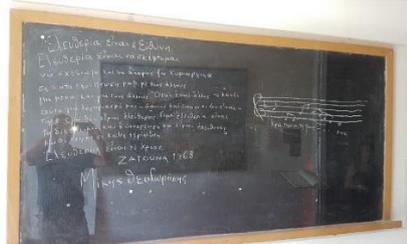
TEGEA Grigoris Lambrakis

DIMITSANA

ZATOUNA Exil-Ort von Theodorakis

Das Exil-Haus Die Freiheit ist eine Pflicht Η ελευθερία είναι το χρέος

**Die Leiterin von Theodorakis-Museum
Frau Katerina Hatzigiannouli.**

Theodorakis Familie in Zatouna 1968

Loutra Geburtsort von Costa-Gavras

Οι συχωριανοί του Κώστα Γαβρά, «Βασιλάκης» και αδελφός, μιλούν για αυτόν.

Das Geburtshaus von Costa-Gavras. Το πατρικό σπίτι του Κώστα Γαβρά.

Τότε-damals

και-und

σήμερα-heute

**Lambrakides 1967 in Frankfurt für
Für Demokratie in Griechenland**

**2019 in Darmstadt Fridays for Future
Für Klima in der Welt**

Δρ. Κώστας Καρράς

(ΕΕΕ.ΒΒ-Πρόεδρος)